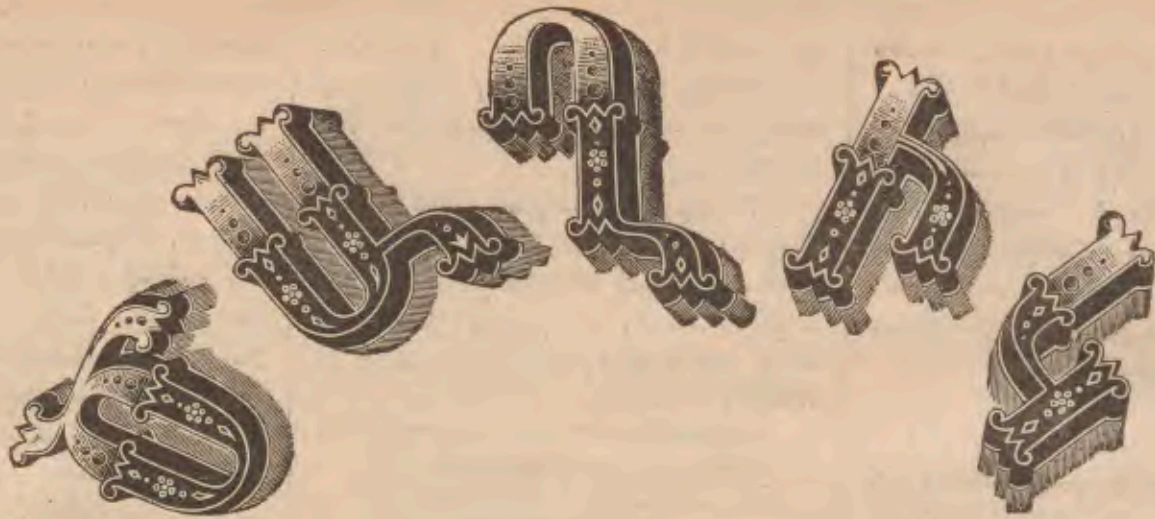

Ծանուցման տողը.
Առաջին. երեսը 5

Հ Ա Յ Կ Ա Յ Ի Ն

Gérant responsable
A. SAKAÏAN

ԾԱՂԻԿ շաբաթը երկու անգամ կը հրատարակուի Զորե-
գաթի եւ Շաբաթ օրերն: — Տարեկան բաժանորդագրութեան
գինն է 100 դուրուս արծաթ, — Վեցամսեայն 50. — Գաւա-
ռաց համար 115 ղր: Վեցամսեայ 60

Որ եւ է նամակ կամ գրութիւն պէտք է ուղղել
Առ Արսոնաէր եւ Տնօրէն Անտոն Սափաեան,
Կ. Պօլիս, Պապը Ալի հասէսի բիւ 20
Խմբագրութեան յանձնուած գրութիւնք եւ չեն տրուիր:

Թիի 88 Ա. ՏԱՐԻ

ԳԻՆ 40 ՓԱՐԱ

1887 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 24 ՇԱԲԱԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆ

ԱՄԵՆ. Ս. ՊԱՏՐԻԱՐԺ ԶՕՐ

Յաւօք սրտի կը ծանուցանենք թէ
Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը կարգ մը
յարաբերական խնդրոց անլոյծ վիճա-
կէն զգածեալ, հինգշաբթի օրն իւր
հրաժարականը մատոյց դատական եւ
կրօնական գործոց նախարար. Վսեմ.
Ճէվտէթ փաշայի:

Նորին Սրբազնութիւն գանգատեր
է թէ ազգային առանձնաշնորհմանց
պատշաճ կարեւորութիւն չընծայուիր
դատական նախարարութեան կողմէ,
որոց կարգէն են, վախճանեալ Զու-
լիշ Պ. Տիգրանի ժառանգական խնդի-
րը ի մասին ամուսնական իրաւանց.
Քաղաքական ժողովոյ վաւերացման
մինչ այժմ յետաձգուելը, վերջապէս
չհապաղըեան վարդապետին քանիցս
Պօլիս բերուելուն համար ըրած թագ-
րիւններուն ապարդիւն մնալն, Նորին
Սրբազնութիւն Պատրիարքարան վե-
րադառնալով, իւր հրաժարագիրը եւ
նորա յարակից յիշատակագրին մէկ
մէկ օրինակը ղրկել է Բարձր. Մեծ-Ե.
պարգոսին, թախանձանօք խնդրելով
թէ իւր հրաժարման ընդունելութեան

համար բարեհաճի միջնորդել Օգոս-
տափառ Վեհապետին մօտ: Նոյն օրն
ժամը 9 ու կէսին, դատական եւ կրօ-
նական պաշտօնատունէն թէզքէրէ մը
եկեր է Պատրիարքարան որով Վսեմ.
Ճէվտէթ փաշա կը ծանուցանէ թէ
նորնտիր Քաղաքական ժողովոյ կաղ-
մութեան օրինաւորութեան դէմ դան-
դատուած լինելով, այդ մասին բա-
ցատրութիւն պահանջել հարկ եղած է:
Նորին Սրբազնութիւն Պատր. Փոխանոր-
դը անմիջապէս դատական պաշտօնա-
տունն ղրկելով, ծանոյց Վսեմ. Ճէվ-
տէթ փաշային թէ Պատրիարքն ար-
դէն իւր ստորագրութեամբ վաւերա-
ցուցած էր նոր Քաղ. ժողովոյ ընտ-
րութեան օրինաւորութիւնը, թէ նա-
խարարութեան թէզքէրէն շատ ուշ
հասած է ի Պատրիարքարան եւ թէ
Պատրիարքը այժմ հրաժարած լինե-
լով չը կրնար պաշտօնական պատաս-
խանագիր ղրկել: Կըսուի թէ Վսեմ,
Նախարարը կրկնելով թէ ընդու-
նած չէ Ս. Պատրիարքին հրաժարա-
կանը, փափաք յայտնեցէ այսօր
դարձեալ տեսնալու զն. Սրբազնու-
թիւնն նոյն խնդրոց կարգադրման
վրայ խորհրդակցելու համար:

Խառն ժողովոյ երեկի նիստէն ա-
ռաջ Քաղաքական ժողովը խորհրդակ-

ցութիւն մը ունեցաւ Ազգային Հի-
ւանդանոցի Հոգաբարձութեան հետ,
Հիւանդանոցի վերաշինութեան ծրա-
գրոյն վրայ:

Մեզ կը հարցնեն ոմանք թէ՛ Ե-
րուսաղեմայ պարտուց խնդրոյն վիճա-
բանութիւնը աւարտեցաւ՝ թէ ոչ. մեր
ունեցած ստոյգ տեղեկութիւններէ
այնպէս կը հետեւցնենք թէ՛ որ ժա-
մանակ որ ամբողջ պարտքերն վճարուի,
այն ատեն միայն վիճաբանութիւնը
կարելի է աւարտի. ուրիշ է թէ՛ Ե-
րեսփոխանական ժողովոյ վրայ ալ հըս-
կող մասնախումբ մը յատկացուի, այն
ատեն ըստ մեզ, սին՝ վիճաբանութիւն-
ներէ աւելի կը յուսացուի որ դործ-
տեսնեն:

Հայ Դատութիւն ազգայնոց միու-
թեան խնդիրն ալ կարծես իրար միա-
նալով, միանալով կերկարի, ինչպէս որ
ծեր կանայք իւրեանց ձեռաց մէջի
գտնուած բուրդը հետզհետէ իրար կը
միացնեն եւ իլիկին դարձնելով դեր-
ձանին կերկարեն. երկարիւր հոգ չէ,
այլ վերջին աստիճան դադոնի խոր-
հրդակցութիւն մը կայ որ բոլոր ժո-
ղովրդեան հետաքրքրութիւնը եռա-
ցնելով կը սաստկացնէ. միմիայն Մէճ-

մուան Յունաց ժամկոչի նման, ամեն օր միօրինակ՝ «Պիրիկ մէսէլէսի եօ- լունտա տըր աղ կիւնտէն պիթէճէք տիր՝ յը կը ձայնէ. թէ և այս ալ փոքր միթարութիւն մը չէ, սակայն իրա- կանութիւնն ըլլալու հանգամանքն ալ չունի դժբախտաբար, այսու հան- դերձ յոյս կայ թէ քիչ օրէն միութեան վրայ դարձեալ պիտի խօսուի:

Ազգ. վարչութիւնը՝ Միութարեան Գեր. Խորեն Եպիսկոպոսի մեկնելովը Տիգրանակերտի վիճակին անհովիւ մնալը ինկատի առնելով, որոշած է Խարախանեան Արժ. Ներսէս վարդա- պետն Տիգրանակերտ՝ զրկել:

Կըսուի թէ Ն. Արժանապատուութիւն արդէն ճամբայ ելած է երթալ իւր նոր պաշտօնատեղին:

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր յանձնա- րարութեամբ Յանձնաժողով մը կազ- մուեր է որոյ պաշտօնն է Պ. Մեսրոպ Նուպարեանի ասկէ առաջ աշխատա- սիրած և ժամանակէ մը ի վեր կիսատ թողած Ֆրանսերէն բառգիրքն ի լոյս ընծայել, բաժանորդագրութեամբ և հանգանակութեամբ:

Յանձնաժողովոյ Մեծ. Անգամը հետեւեալներն են:

Վսեմ. Լեւոն պէյ Փափազեան
Մեծ. Կարապետ էֆ. Սըվաճեան
» Յովհաննէս » Թորոսեան
» Յովսէփ » Եռսուֆեան
» Ռէթէոս » Պէրպէրեան

Կը մաղթենք որ Յանձնաժողովոյ սոյն աշխատութիւնը յաջողութեամբ պսակուի:

Ուրախութեամբ կը ծանուցանենք որ Մեծ. Մինաս էֆ. Գաբամաճեան Կրթական Տեսչութեան կողմանէ ՊԱՏԿԵՐ անուն շաբաթական հանդէս մը հրատարակելու արտօնութիւնն ստաձած է որ յառաջիկայ շաբաթ օ- րունէ պիտի սկսի հրատարակուիլ:

Յաջողութիւն կը մաղթենք Մեծ. Գաբամաճեան էֆէնտիի սոյն ձեռ- նարկին:

Աշխիս լոյս. Իզմիրի Ս. Առաջնորդին գէժ եղած հանրագիրներն ստորագրող- ներն մեղայի եկէր և երես անկեալ ա- ղաչանօք գնացեր Ն. Սրբաղնութենէն

ներողութիւն խնդրեր են: Դերահա- ւատք թող կարգան թիֆլիսի Նոր Դար —նոր օր—նոր սուտ—լրագրոյն հե- տեւալ տողերը:

«Բողոքագիր ստորագրողները (իզ- միրցիք) գնացել են իրենց ամեն. Ու- ռաջնորդ հայրի մօտ՝ մեղայի են եկել և խոստումներ և իրենք խաբուած են և չեն իմացել թէ ինչ՞ բանի են ստորագրում:

Աստուած շատ քաջել չիտայ էն- կէլ չէնկէլ չէզուի խմբագրին:

ԾԱՅՐԸ ԲՐԹԱԻ

Նախորդ չորեքշաբթի օրուան թը- ուով «Հայ-Բժիշկներ» վերնագրով յօդուած մը զրկուած էր մեզ ի հրա- տարակութիւն, որուն պարունակու- թիւնը ժամանակէ մը ի վեր Պօլսոյ և դաւառաց մէջ վիստալ սկսող՝ հինգէն մինչև երկու տարուան ժամանակամի- ջոցի մէջ բժշկական ուսումը աւար- տելով, և «Պաշլիէ»ի վկայական մը ծոցերին դրած (որոց շատը այդ վը- կայականն ալ չունին) այժմու կարգ- մը բժիշկներու կենդանի մէկ նկարա- գիրն էր: Հանրութեան օգտին հա- մար մենք ալ հրատարակած էինք. որուն մէջ բացի այլոց, հին և անուա- նի բժշկաց, այս նոր բրօֆէսէօրներու նկատմամբ իրաւացի հեգնութիւններն, խիստ փայլուն կերպիւ նկարագրուած էր, ինչպէս է հետեւեալ տրամախօսու- թիւնը—Այսինչ հէքիմը ինտո՞ք է վար- պետ՞ է, հարցուցիր՞ մի—Ատանկ հէ- քիմ մը կայ՞քի — Էհ գէշ չէ ամա տահա փոքրաւոր է—Ծիլմէտէ վար ճիլմէճիք տէ վար—Էյ կեցի նայինք, տահա քանի մարդ մեռցուց վարպետ ըլլալու համար:

—Ինչպէս յայտնի է, անուանի բը- ժշկաց կողմանէ կարգ մը կէս բժիշկ- ներու գէժ ուղղուած, այս և ասոնց նման հեգնութիւններն կարծեմք թէ շատ անգամ ըսուած և շատերու կող- մէ ալ լսուած է, ըսուած չըլլային իսկ՝ դարձեալ իրականութիւն ըլլալը ոչ ոք կուրանայ:

Յօդուածագիրը բժշկաց նկատ- մամբ ժողովրդեան մէջ գոյացած սը- խալ համոզում մը ցրելու մտօք՝ այն է բժիշկներու մէջ մասնաւոր բնկերու- թիւն կազմողներ գտնուելուն անհիմն

ըլլալը ապացուցած էր հետեւեալ պար- բերութեամբ:

«Իրաւ է քի հայ ու վայ կըսեն նէ մեզի համար է, մէկզմէկ չենք քաշեր, իրարու դուրս կը պատուենք, ատ չի- տակ է, փախաթ հէքիմներուն հախին ատ օրթախութիւն չէ յրէկութիւնը և սաճդ ապը չունի, կտար քի երկու հայ հէքիմի խօսք մէկ պիտի կայտէ օրթախութիւն պիտի ընեն, օլաճաք իշ տէյիլ, մէկզմէկու հիսսէն առջի օրէն կողոպտելու ելնէնուն, կուրը չափուի կը վրթի, պանը ան չէ, էյէր հէքիմ մը ելլայ տէ ես չեմ կրնար գալ ֆելմանճա հէքիմը տար ըսէ նէ կիտցիր քի ան հէքիմը եա ախաա. պան է, եա սոյէն ախճիլ մը տալու միտը ունենալուն առաջ քաշել կնայի կոր, իշտէ անէ քի շատ գօնօլթօյի կը կան. չէ, չէնէ կտար քի հայ հէքիմի մը իլլէ հինճիՌՈՒՆ, ելլաս ուրիշ հայ հէքիմ մը հարցնես տէ, ան ալ ել- լայ աղէկ հէքիմ է ըսէ:»

Մենք յօդուածագրին վերոյգրեալ իրաւացի դիտողութեանցը մէջ անձ նախնի ակնարկութիւն մը չը գտնու- լը տեսնելով, նա մանաւանդ նորա հը- րատարակութիւնը թէ ժողովրդեան և թէ հին վարպետ բժիշկներու օգտա- կար դատելով, նոյնը ամբողջովին հը- րատարակեցինք:

Մեր նոյն հրատարակութեան հե- տեւալ հինգշաբթի օրն հրատարակող ձէրիտէի-Շարգիէին մէջ մեծ զար- մացմամբ կարդացինք խմբագրական մը բոլորովին քննադատական հան- գամանքէ զուրկ, որուն պարունա- կութիւնը ծայրէ ի ծայր մեզ անար- գանք ըլլալէ ի զատ, այնպէս երեւ- ցնել ուղղուած էր թէ՛ նոյն յօդուածը ինձ միամիտիս հրատարակել տու- լա՞ր «Տօթթօր ան Շանթաթ» մը, և խըմ բազրութիւնս ալ պարզապէս աւա- նակի մը տեղ դրուած էր, բոլորովին մոռցուելով որ՝ ձէրիտէ գրական աս- պարէզի վրայ դեռ ծնած չէր, երբ եւ տրուպս խմբագրութիւն կրնէի, և այժ- իսկ ատոնց պէս մի քանի խմբագիր տնօ- րէններու պապը կը համարուիմ փոքր ինչ:

ձէրիտէի նոյն անօրինակ և յուժ- պէտս յարձակողական խմբագրական հոս արտատպելով, ընթերցողաց կը թողունք դատել թէ այս տեսակ յա-

խուռն լեզու և ոճ, մարդոց որ՞ դա- սուն կը վերաբերի:

ՊԻՐ ՀԵՔԻՍ

(Տօքթօր ան շանթած)

Մէքթօրէստէն հէման եէնի չըքույ շէհրիմիզտէ հէքիմիք իտէն միլէ- թիմիդ տօգթօրլարընտան պիր իքիսի՝ քէնտիլէրինի թանըթմագ իւզրէ պիր թագըմ նամէշըու թարիգլէր իթթի- խազըյլա պազը մաարուֆ վէ մէշ- հուր հէքիմլէր ալէյհնտէ պուլուն- մագտա օլուպ, էզհիւմէ Սթանպօլ ճիհէթինտէ մուգիմ Տօգթ, Բօպէն- սօնըն պիր վազըթտան պէրու պէօյլէ պիր թարիգը նապէճա իիթիյար ի- տէրէք նէշրիյաթը նամէրզիյէ իլէ քէնտի ըէֆիգլէրինտէն պազըլարընը զէմմ ու գաւոհ իթմէյէ ճիւրաթ իթ- տիկինի պուլնտան ագտէմ մաէթթէէս. սիւֆ կազէթամըզտա զիքը իտէրէք իմլայա կէթիրմիշ օլտըզըմըզ մալիւմ տիր: Անճագ Տօգթօր Բօպէնսօն՝ քէնտի իմզասը թախթընտա նէշրիյա- թը մէզքիւրէտէ պուլունըպ, լաքին Տօգթօրը մէրգոււմ գապիլինտէն օլան վէ տիբլօմասընը հէնուզ ալըպ ալմա- տըզը մէճհուլ պուլունան վէ Պէյօղլու ճիհէթինտէ բիւնումաի զուհուր օլան տիկէր պիր հէքիմլէք՝ կէօրիւնիւշտէ Տօգթօր Բօպէնսօնըն թուլտըզը թա- ըիգէ հասէտ իտէրէք միլլէթիմիզ կա- զէթալարընտան պիրինի (1) պիլ իզֆալ քէնտույէ ալէթ իթթիխազըյլա կիզլի վէ սախթէ իմզա թախթընտա մէզ- քիւր կազէթայա պազը միւնասիպէթ- սիզ պէնտլէր վէրմէյէ պաշլալըպ, մէզքիւր պէնտլէրտէ պուլնտան ագ- տէմ միլլէթին բէք թէվէճհիւհի վէ մահիր պիր Տօգթօրը ալէյհնտէ պիր թագըմ թիւրէհաթ նէշր իթտիկի կի- պի, կազէթաի մէզքիւրըն տիւնքի նիւսիսէսինտէ տախի եինէ սախթէ իմզա թախթընտա վէ մուհապէրէ թարիգիյլէ եազտըզը պիր մէգալէի նամէրզիյէ տէ միլլէթիմիզին պազը պէօյլէք վէ հազլիգ Տօգթօրլարընը իյմա իտէրէք, աթըպպաի մումաի- լէյհիւմ ալէյհնտէ պիր լիսանը զալիզ իսթիմալինէ ճիւրաթ իթմիշ օլմազլա, պու «նազէնիմ» հէքիմին (Տօգթօր ուն շանթածըն) ճալիպը նէֆրէթը ումումի օլան պու թալի

(1) Ճէրիտէի՝ միլլէթիմիզ կազէթալա- րընտան պիրի ըսածը սխալէ:

ու մուամէլէսինտէն վազ կէշմէսինի ըէնտիսինէ չիմտիլիք պու գաւաղա իիսթար իտուպ, էկէր պու հալ ու թալըրնտա տէվամ ու իւրար իտէճէք օլուր իսէ, քէնտիսինին ասըլ իսմ ու ճիսմինի կազէթամըզտա նէշր իլէ, զաթէն ամմէյէ մալիւմ օլան ուէվա- պըզը ահվալինի տախի զիքը ու ի- լան իտէճէկիմիզի սուրէթը գաթիյէ- տէ քէնտիսինէ պէյան իտէրիլ: Այս սոպու խմբագրականին մեզ հասկանալի կէտին խիստ պարզ պա- տասխանը արդէն վերե տուած ենք այժմ կը մնայ մեզ գիտնալ թէ՝ ո՞վ է այն միլլէթին բէք թէվէճհիւհի վէ ՄԱՀԻՐ պիր տօքթօր» ըսածը. և ո՞վ է նաև այն «Տօքթօր ան Շանթած» անուանած ճալիպը նէֆրէթ բժիշկը որ մեզ հրատարակել տուած է եղեր այն լիսանը զալիզ մէգալէի նամէր- զիյէն:

Մարդ երբ դրպանը ստակ չունե- նայ միշտ երևակայութեամբ ժամա- նակը կանցընէ, անցեալները բարե- կամիս միոյն պատահեցայ որ կեցած Բիկմալեօնի մէկ նոր ժամացոյցը կը նկատէր, այնպէս ափշուլթեամբ որ կարծես գնել կուզեր, հարցուցի իրեն թէ ինչո՞ւ այդչափ տաքութեամբ կը դիտես, ա՛խ թէ որ խտակ ունենայի այդ ժամացոյցը կառնէի. . . տեսար հիմայ, խեղճը ինչ երեւակայութիւն- ներու մէջ թաղեալ է, ես ինտացի. ըսաւ ինձ այո՛ւ դու կը խնտաս բայց ես կուլամ, հիւանդին միտքարութիւ- նը բժիշկն, աղքատին սլատառիկ մի հա՛ց, և մեզ նմաններուն ալ երևա- կայութիւնն է, երեւկայէ ուրեմն:

ԵՐԵՒԱԿԱՅԻՆԻԹԻԻՆ

Թէ ըլլայի իմաստուն
Յանձնէին ինձ վարչութիւն
Շինէի տեղեկագիր
Ամենքն խաբէութիւն
Թէ ըլլայի թաղական
Հանէի ինձ օրական
Շինէի տուն և խանութ
Ի հանգիստ խոր ծերութեան
Թէ ըլլայի քահանայ
Եւ գիտնայի փարատես
Աս ու ան ազօթելով
Ձէի մնար բացօդեայ
Թէ ըլլար իմ շատ ոսկի
Նուէր տայի Սուրբ Փրկչի

Թող ի հիմանց նորոգեն
Պատասպարանն հիւանդի:
Թէ իզմիրի առաջնորդ
Ազգ. վարչութիւն որու հոգ
Կեղծ ու պատիր սուտերով
Կը շաղկապէի զանոնք
Թէ ըլլայի ռուսիկան
Ունենայի հրաման
Հրագրաց օթլախճիներն
Կը ծէծէի ես համայն
Թէ ապիկար մի բժիշկ
Ձը գիտնայի բան մը իսկ
Միայն շարլաթանութեամբ
Կապրէի միշտ երջանիկ

ԿԱՏԱԿ

ՆԵՎԻՅԷ

Պարոն Տիւրանտ նամ քիմսէինն ա- երիշտինտէ քէսթէթլէ վուգու պուլան վէֆիեաթ, միւմալիէյհին, Պէլճիքա հուտուտունու տէօթ այտա տէօթ տէֆա կէշմէսի վէ հէր կէշմէսինտէ հալա կէշմէսէճէք սուրէթտէ գա- բանմըշ պիր թապուլթու, իշինտէ քէնտիսինն եաքըն խըսըմլարընտան պիրինին էօլիւ ճէսէտի վար կիպի գան եաշ տէօթէրէք կէօթիւրմէսի, կէօմլիւք գօլճուլարընըն շիւպհէսինի թահրիք իտիպ սօն տէֆա գօլճու- լար միւմալիէյհին աղլաեարագ վու- գու պուլան թաղիլլէրինէ բաղմէն, թապուլթու ալըպ իշինտէ պիր էօլիւ հէսէտի պուլաճագլարընա բէսի կէօմրիւկիլ թէէտիեէ օլունմամըշ պիր քիւմէ ալէա սիկարա իլէ պահալը թիւթիւն պուլմուշար տըր: Շիմտի միւմալիէյհ պարոն, Լիլլէ զընտանըն- տա աղլաեընա տէվամ իթմէքտէ իմիշ:

Էվրօբատա մալիւմ օլան էն էսկի աղաճ, իթալիանըն Լօմպարտիա նա- հիյէսինտէ Սօմնատա վազը սէրվի ա- ղաճը իտտա օլունմագտա տըր: Պու աղաճ թարիլի միլատտան 42 սէնէ էվլէլլէրի, Ձէզարըն զէմանը սալթա- նաթընտա մէվճուտ օլտուղու իթի- գատ օլունմագտա օլտուղունտան, 1911 եալընտաւըր: Պու աղաճըն եիւքսէքլիկի 196 աեագ օլուպ, պէ- տէնինին եէրտէն 1 աեագ եիւքսէք մահէլլինին մահիլթի 20 աեագ տըր:

Նաբոլէօն՝ Սիմբոնոն իւզէրինտէն քէնտինին ինչա իթտիրտիկի մէջհուր եօլուն բլանընը գուրմագտա իքէն, պու ալաճա զարար իրաս իթմէմէք իչին խաթթը միւսթագիմտէն պիր թարափա սարմըլ տրը, Գալիֆօրնի-անըն Գալալէրաս Նաճիլէսինտէքի պիւլըք պէտէնլի աղաճըն տաճա եաչլը իտուկի իտտաա օլունմագտա-տրը: Պու աղաճըն պէտէնինտէ միւթ-թաճըտ իւլ մէրքէղ տայիրէլէրին ա-տէտինտէն անըն 2365 եաչընտա օլ-տուղու զանն օլունուեօր:

—

Ճէզարիլի արալան էօլտիրիւճիւ Աճմէտ պինի էօմէր, 200տէն զիեատէ արալան էօլտիրիւպ, միւքեափաթէն Լէթիօն տ'Օնէօր Նիլանընա Նայիլ օլ-մուշ օլտուղունտան, քէնտինին մէն-զիլի մագտուտունա վասըլ օլմուշ տըր. Հէր արալան պաչընա հիւքիւմէթ թա-րափընտան թէէտիեէ օլունան միւ-քեափաթ 100 ֆրանգ տըր: Հէր պիր արալանըն սէնէտէ 2000 տօլար գըլ-մէթինտէ տավար թէլէֆ իթտիկի թախմին օլունմագտա տըր: էօմէրին էօլտիրիւպիւ հէր պիր արալանըն օն սէնէ տաճա եաչամասը միւճթէ-մէլ օլտուղունտան, միւմաիլէյհին քէնտի վաթանտաչլարընը պիր գաչ միլեօն թալէր զարարտան գուրթար-տըղը թախմին օլունմագտա տըր:

(Աւետարեր)

ՀԱՒԱՏՔ ԵՒ ԱՄՈՒՍԻՆ

Գուրու-Չէյմէի օդն խիստ յարա-փոփոխ է. որմէ բնագէտը ոմանք կը պնդեն թէ՛ այդ փոփոխութիւնը գիւ-ղին բնակչացը մտքին վրայ ևս փո-խանցելով, զայնս փոփոխամիտ ըրած է: Մենք այս կարծեաց որ աստիճան ճիշդ ըլլալը չենք գիտեր, միայն թէ վերջին պատահած դէպքերը՝ բնագի-տաց կարծեաց ճշդութեան կարի հա-մողեցին զմեզ:

Պատուաւոր ընտանիքէ Հայ երի-տասարդ մը՝ դարձեալ պատուաւոր ընտանիքէ Հայ Գաթուիկ աղջկան մը սիրահարելով, զայն կնութեան կը խնդրէ, աղջկան ընտանիքն ալ կը հա-ւանին և ասկէ հինգ ամիսի չափ ա-ռաջ նշանտուութիւնը կըլլայ Հայոց Պատրիարքարանէն: Հինգ ամիսի չափ

երկու նշանածներ սիրով կերելն եղեր, վերջապէս անցեալները երկկողմանի հարսանեաց պատրաստութիւններ տես-նել կսկսին, ահա այն ժամանակ աղ-ջիկը գթուարութիւններ յարուցանել կսկսի, թէ և ոչ ոք գիտէ մինչ այժմ՝ բայց մենք բացատրենք ըստ պատ-ճառը:

Անցեալները դործի մը պատճա-ռաւ կամուրջէն շոգենաւ մտայ Պէօ-յիւքտէրէ երթալու և շոգինաւին Մէմուրէն խիստ հեռու տեղ մը գըտ-նելով հազիւ թէ նստեր էի, կարծես թէ տախտակամածին տակէն Ազմօտէ դէմս ելաւ:

—Ուր բարով Արեւելքի խթանը - սաւ առանց նստելու:

—Պէօյիւք տէրէ. հապա դու՞ . .

—Ես . . . ես միշտ կերթամ:

—Այո գիտեմ, բայց որ՞ գեհենին խորը:

—Ամուսնական օրինաց վրայ՝ Հը-րանտ Ասատուր և Արչակունի էֆէն-տիններու հրատարակութիւններն կար-դացիր՞:

—Չարմանալի հարցում, ինչ յա-րաբերութիւն կայ անոնց և քու եր-թալիք տեղիդ միջև, դիցուք թէ կարդացի:

—Նոյն հրատարակութեանց վրայ ինչ՞ կարծիք ունիս:

—Ես Արչակունի էֆէնտիի համա-միտ եմ:

—Սխալած ըլլալդ կուզես՞ որ կեն-դանի օրինակաւ մը ապացուցանեմ:

—Ինչպէս:

—Արի օդային պտոյտ մը ընենք:

—Էհ անառակ զիս գործես պիտի ընես:

—Հինգ վայրկեանէն դարձեալ զքեզ Պէօյիւքտէրէ կը ձգեմ գործդ տես:

Հետաքրքրուելով Ազմօտէի խօսակ-ցութեան կերպին խորհրդաւոր դար-ձուածոց, կառչեցայ քղանձքին և օդին մէջ սաւառնեցանք. երկու վայրկեան վերջը մեծ պարտէզի մը մէջ կը գտնուէինք:

Ոստախիտ ծառերու հեռաւորա-դոյն մէկ անկիւնը պուրակի մը ներ-քեւ նստած էին երիտասարդ մը և քիչ շատ դեղեցիկ օրիորդ մը, Ազմօտէ զայնս ինձ ցուցնելով ըսաւ:

—Մտիկ ըրէ ասոնց խօսակցու-

թիւնը, և պիտի համոզուիս թէ՛ Պ. Արչակունիի համակարծիք գտնուելովդ սխալած ես:

Հետաքրքրութեամբ հետևեալ խօ-սակցութիւնը մտիկ ըրի:

—Պու տէտիլին միւմքիւնսիզ տիր կոմիկ, պէշ այտան պէրի տիր նըչան-լը գալտըքտան սօղրա նէ՞ սէպէպ կէօսթէրէյիւմ տէ պէն նշանլըմը իստէ. մէմ տէեիւմ:

—Էօյլէ իսէ աղնատըմ քի սէն պէնի սէվմէեօրմըչըն:

—Գա խըյանէթ, սէն պէնիւմ բօ-գիսիօնումտա օլ նէ՞ եաբարսըն, բիւ-թիւն սօսիէթէլէրին իչինտէ ըէզիլ՞ օ-լաեըմ:

—Էվէլինտէն նէյէ դապուլ էթտին:

—Այս կիւլիւմ պանա սօրմատան սէօզ վէրմիշլէր, պիլսէն տույտումըսա նէ գատար կէօզ եաչը տէօքտիւմ, պիւթիւն կէճէ իւրեամտա սէնի կէօր-տիւմ քի տարկըն տարկըն եիւզիւմէ պադըյօրուտըն . . . :

—Էլպէթտէ քի տարըլըրմ եա:

—Նէ եաբայըմ օ վադըթ սէնաթ պուրտա տէյիլ խոթին, էլպէթտէ կէ-լիւսէ-պիր-շարէ-տիւլիւնիւր տէտիւմ, պէքէտիւմ, սէնտէ օգատար կէճ կէլ-տին քի, արթըք տիւլիւն իչին հէր պիր շէյ հազըր օլմուշ պիթմիշ տիր:

—Պու լագըրտըլը սէօյլէմէ մատ-մագէլ զէրէ այբըրը սօյ տէզէսրէնէ օլունեօրում:

—Տիւլիւնիւնեօրում քի քէնտիմի զէհիլէեիւմ տէյիլ, կէլպաք քի օնու-տա էզաճըլար վէրմէզլէր. աճապ քիպ-րիթ թէքէսինտէն ատամէօլիւր՝ տէր-սին կոմիլիւմ . . . :

—Օհ՛, մալէօն . . . Փաթալիթէ . . . կրկնեց միւսիւ կոմիկ սեղմուած կը-ռուփները դէպի երկինք ուղղելով:

—Այս Յիսուսում նէ օլուրուտու հրէշտակըն կէօնտէրիպ շու նշանլը-մըն ճանընը պու ադչամ ալտըրալը-տըն:

Այս միջոցին միւսիւ կոմիկ մէկէն ի մէկ ցաթկելով գոչեց:

—Պուլտում՛, պուլտում՛, պուլ-տում՛ . . . :

—Աման կոմիկ էօյլէ պաղըրմա, եօքարտան տուեարլարսա եանի էօլ-տիւլիւմ կիւն տիր:

—Պուլտում . . . շիմտի պէնի տիլ-նէ, կէչէն կիւն Արեւելք զազէթասըն:

տա երգմը չար իտի քի պիր էրմէնի պաշկա պիր միլլէթտէն պիր գըզ իլէ էվլէնիրսէ մուլթաքա տինինի տէյի- շիպ օ գըզըն տախի էրմէնի օլմասը ճայիզ տէյիլ տիր, հէր ի.քիսի քէնտի մէզհէպինտէ գալմալը, պիր պաշկա- սը տա օնա գարշը խայըր, պիզիմ մէզհէպիմիզ օնա իզին վէրմէզ տէմիշ իտի :

— Զաթը օնու էվլէինտէն սէօյլէ- տիլէր :

— Սէօյլէսինլէր, սէն շիմտի տէր- սին քի խղճմտան.քըմա տօքունուեօր պէն պիր գօճա իշին մէզհէպիմտէն վազ կէշմէմ տէրսին պու տա բէք ա- լէա պիր ուէզօն տուր :

— Էյ պէօյլէ տէրսէն նէ օլուր քի :

— Նէ օլաճաք նշան կէրի օլուր... :

— Էյ եանի պու տէտիդին օլուր- սա եօք մու, սէն պէնիմ գուրթարը- ճիմ օլաճագսըն :

— Նասըլ տէտիմ իսէ էօյլէ եա- բաճաղընա սէօզ վէրիմիսին :

— Սէօզ վէրմէք տէ լազըրտը մը, նասըլ տէտին իսէ նօգթասը նօգթա- սընա եաբաճաղըմ :

— Էօյլէ իսէ բաճաթ եիւրէյիլէ շիմտի պէնտէ կիտէրիմ ատիէօ, օռը- վուառ :

Օռըվուառ ըսելով մեկնեցան ի- բարմէ . յետոյ Աղմօտէի հետ դարձ- եալ սաւառներով, Պէօյիւք տէրէ գոր- ծիս գացի :

Երկու օր վերջը լսեցինք թէ Հայ- ազգի երիտասարդը նշանը ետ առերէ- պատճառը, օրիորդը իրաւամբ կը պնդէ եղբր թէ ամուսնանալու հա- մար իւր հաւատքը չը փոխեր :

ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

ՅՆՐՄԱՇ

83 թիւն

Դարձեալ խել մը դժուարութեանց հանդիպելով, վերջապէս հասանք այն սուրբ լեռան գագաթը, որ յ'Արմաշ գնացողներու ծանօթ է : Կառապան- նիս բարձր ձայնով «Փառք քեզ Աստ- ուած մը հնչեցուց . «Ահա ըսաւ մօ- տեցանք, տեսէք Ս. Աստուածածնայ Եկեղեցւոյն գմբեթը» : Եւ յիրաւի հրճուանք մ'ալ մեզ նաև ազդեց, քան- ղի թէ՛ ձանձրացած էինք ճամբէն, և

թէ՛ կը փափաքէինք հասնիլ ժամ յա- ուաջ տեղերնիս :

Ուրախութիւննիս փորբերնիս մնաց աղնիւ ընթերցող : Ինչ կը նայիս նորէն սկսանք լեռնէն վար իջնալ և երկու կողմէն ծառերով պատած նեղ ճանա- պարհի մը մէջ մտանք դարձեալ, գրեթէ ժամու մը չափ այս ևս տեղեց և չի երկարենք ժամը ճիշտ տասն եր- կուքն էր բոլոր ուխտաւորաց հետ մենք ևս Փառք Նախարանամութեան ողջ առողջ մտանք յ'Արմաշ :

Իջանք կառքերէն, գնացինք ե- կեղեցին և Սուրբ Աստուածածնայ խո- րանին դիմելով աղօթելէ զկնի, մեր կառապան պարոն Թադւորն առաջ- նորդեց դեպի իւր տունը, որ մէկ շա- բաթի չափ իրեն հիւր պիտի մնա- յինք :

Դիչերն հանգստացանք և հետեւեալ առաւօտուն կանուխէն գնացինք դարձ- եալ Եկեղեցին և Ս. Արարողութեանց ներկայ գտնուելէ վերջը, վանքի տե- սուշ Ներսէս վարդապետ Տէր Բար- թուղիմէոսեան հրաւիրեց իւր սեն- եակը և արժանավայել բնդունելու- թիւն մը տուաւ մեզ :

Թէ՛ Եկեղեցին, և թէ՛ վանքը, խիստ տխուր վիճակի մը ենթարկ- ուած տեսանք, քանզի նորոգութեան պէտք ունեւր : Վանքի հասոյթը ուխ- տաւորներու նուէրներով ըլլալուն, և մեր մէջ նոյն ուխտերն, հիմայ թառ- րոններու և սուարէներու մէջ կա- տարուելուն պատճառաւ, այսպէս խեղճ ու կրակ գրեթէ աւերակ դար- ձած էր այդ Սուրբ տեղն : Ինչ որ է աղնիւ ընթերցող գոցէ այդ կողմը, եկուր մեզ հետ քիչ մ'ալ յ'Արմաշի գիւղին մէջ շրջագայինք :

Գիւղին բնակարաններն գրեթէ ամենքն ալ գեղջկական են : Բնակչաց մեծագոյն մասը Հայ են : Կիներն և օրիորդներն ֆիստանի տեղ «չալվար» «թիւրնիւր»ի տեղ կ'ունակին մէյյմէկ սափոր շալկած տեսանք, նա ևս էրիկ մարդիկնին աշխատասէր և տնտեսա- գետ : Շուկայի մէջը գրեթէ «բանա- յիր»ի կերպարանք մը առած էր, հը- բապարտիկն մէջ վրաներու տակ այլ և այլ նիւթեր կը վաճառէին, շարժուն ճաշարաններ շինուած, միանգամայն հոս ոչ Բերայի էրտալիֆօսը՝ և ոչ ալ Այնալըն կրնայիր գտնալ, եղածովն

գոհ պէտք էիր ըլլալ :

Բարեկամիս հետ գնացինք վան- քին ճիշդ գիմացը պարտէղի մէջ շին- ուած սրճարանը, թէպէտ և ամենէն լաւագոյնն էր, բայց եկու տես որ խօսքը մէջերնիս, հոս ալ մեզնէ ա- ղէկներն լեցուէր էին, ինչ որ է քաջուե- ցանք մէկ կողմ և փոքր ինչ հան- գիստ առնելէն զկնի, դէպի պարտէղ- ներուն ճամբան ձեռք առինք :

Ճամբան տեղ տեղ ծառերու ներքեւ՝ Բերայի այն «բարէլէի» ըսուած աւա- ղակներն, որ գիւղին հեռաւորութենէ օգուտ քաղելով Ատաբաղարէ և այլն եկած խեղճ ուխտաւորներու քսակ- ներն կը պարպէին, մօտեցանք թէպէտ և իրենց, բայց չէինք կարող դիտո- ղուլթիւն մը ընել հոն խռնած անգետ ժովովուրդեան, քանզի նոյն սրիկա- ներու խումբն գրեթէ քսան հոգւով ղինեալ բանակ մը դարձած էին : Բա- րեկամիս աչքդ երկինք վերցու, և լեզուդ նաևս գրպանդ դիր՝ ըսելով՝ շարունակեցինք ճամբանիս :

Հասանք պտղալից պարտէզ մը, ներս մտանք և պարտիզպտն մեզ սիրով ընդունելէն վերջը, լու կրակ մը վառելով՝ խօրոված միտով և պատ- ուական պտուղներով՝ զմեզ կերակրեց : Ամբողջ օրուան գրեթէ մեծագոյն մասն նոյն գեղեցիկ տեղոյն մէջ անցուցինք : Ժամանակն ալ՝ ուշ էր, պարտաւորե- ցանք վերադառնալ :

Եկանք գիւղ, ինչ կը տեսնաս Բա- բելոն մ'էր դարձած, ամէն կողմ ճը- րագներու հետ ուխտաւորներն ևս «խանտիլ»ներն վառած էին, լավութա- քէմէնչէ, լաթէրնայ, տավուլ զուրնայ, չիֆթէ նաղարայ, ալ որ մէկը կու- ղես, գատրիլին և լանսիյէին բար կը հանէին Ատաբաղարցւոց հօռաններն և սուստաններն, որոնք գլուխնուն վրայ մէծկակ օղիով՝ և գինիով լեցուն գաւաթներ, և որ մէկն ալ «նարկի- լէ» դրած այնպէս կը պարէին : Նպա- րավաճառներու խանութի մէջ տասն և մէկ ամիս մնացած բոլոր մօմերն, այս երեկոյ վառուած կը տեսնայիր ըմպելիսց սեղաններուն վրայ : Սա- մաթեացի բարեղաւակ երիտասարդաց խումբ մ'ալ քաջուած էին անկիւն մը, տակաւ մը լեցուն գինի մէջ տեղն դրած էին, մէջէրնուն մէկը խավողի

տերևներով գլուխը զարդարեր, և նստած էր տակառին վրայ իբր բագոս, կ'երգէին քաղցր կերպով և մէկ կողմէն կը տնկէին: Վերջապէս՝ այս Սամաթեացիներէն ի զատ քիչ մը համար, մենք ալ հեռացանք այդ վայրէն, և գնացինք շատերու նման հանգստանալու բնակարաննիս:

Ն. Պ.
(Շարունակէ)

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ

Ս. Պէնլեան էֆէնտիի կազմած գուսաներգական խումբը որ Գահիրէի և Իզմիրի մէջ այնչափ հաշակ և մեծ ընդունելութիւն գտաւ իրաւամբ, Պօլսոյ օտարասէր ժողովուրդէն՝ ցաւօք կըսենք թէ՛ գէթ դոյզն ինչ քաջալերութիւն չը գտնալով, ստիպուած է դարձեալ օտար երկիր գաղթել: Ժողովրդեան այս անտարբերութիւնը թատերգութեան վրայ ճաշակ չունենալէն չէ, զի շատեր դեռ կը յիշեն Ուրեկեան թատրոնն՝ որոյ ներկայացմանց, բազմաթիւ հանդիսատեսներով կը լեցուէր թատրոնը և պատուաւոր ընտանիքներ կը գրաւէին ամբողջ օթեակները: Այժմ մասնաւորապէս մեր ազգին մէջ թէ՛ ընթերցանութեան և թէ՛ թատերգութեան նկատմամբ մեռելական անտարբերութիւն մը կը տիրէ, որոյ պատճառաւ ահաւասիկ պիտի զրկուինք այսպիսի ընտիր խումբէ մը և պիտի վաղենք երթանք օտարալեզու թատրոններ՝ ոչ թէ թատերգութիւններ, այլ դեղեցիկ գուսաններ տեսնելու: Ինչ ընելու է. ժամանակին բանուկ ստակն այս է:

Պէնլեան էֆէնտիի կողմէ հետեւեալ ազգն ստացանք ի հրատարակութիւն:

ԱԶԴ

Հոկտեմբեր 24 այս շաբաթ ինչեր Բաղկեդոնի թատրոնին մէջ պիտի ներկայացուի Լէ Պրիկլէն անուն օբերէթը, ինպատ Պ. Օ. Կիւրեղեանի:

ԳԼԹՐԻԶՄ

Պէյ օղլունտա գաֆէ Գուրօնուն էօնիւնտէ:

—Էհ, մօշէն իշիթտին՝ մի Ղաղարոս տիրիմիշ:

—Պահ, Ղաղարոս տիրիլիպ եհնի. տէն էօլէի 1842 սէնէ օլտու:

—Տիրիլտի սէօյլէեօրում սանա, հաթտա 20 եաչընտա պիր մատմաղէլ իլէ էվլէնիօր:

—Օ հիսապա հէր ճիհէթլէ եինէ չօք եաչամաղ:

Էվլէի աղչամ ֆըրընըն պիրինտէն գաչմըշ, պաշը պօշ պիր մէրքէպ, տօղրու եօլտաքի գաղինօլարտան պիրինն՝ աչըք քալմըշ գաբըսընտան պաչընը իշերի ուղատըր վէ ահէնկէ պաշլար:

Միւշթերիլէրտէն պիրի քի՛ հէր աղչամ էվլինէ կէճ կիտէր իտի, գաղինօճուեա տէտի:

—Պագսանա գաղինօճու, եինէ սէն էշէք տիլինտէն աղնարսըն շունա սէօյլէ քի պուրասը ահըն տէյիլտիր: Ղաղինօճու կիւեա շաչըեօր կիպի պագարաք ճէվապ վէրտի:

—Թանըեամատընը մը. սիզին մախտում տըր, կէլմիշ տէեօր քի էվտէն եհմէղէ պէքէեօրլար:

—Պիրատէր պիր շէյ իշիթտիմ սանա եագըշտըրամատըմ:

—Նէ՛, պու եաչըմտա կէնճ պիր մատմաղէլ իլէ էվլէնէճէյիմի սէն՝ տէ մի այըպլաեօրսուն:

—Օ հալին բէք պիչիմսիղ եա՛, պունտան մատա նչանլընա եիւզ կէօրիւմ լիւղիւ կէօթիւրէճէյին պրօշու, գաղինօլարտա էօյիւնէրէք շունա պունա կէօթէրիեօրմըշըն:

—Գաղինօտա կէօթէրտիղիմ պրօշ, ատի պիր հէտիբէ տիր. պէն, պէնիմ մինեօնումա եիւզ կէօրիւմիւ տիյէ տա. հա՛ զիյգըյմէթ պիր շէյլէրէճէյիմ:

—Կէրտանըք՝ մը:

—Հայըր, նչանլըմ եիրմի եաչընտա, պէնտէ սայքի եէթմիշ եաչընտա տէյիլմիյիմ:

—Պիրաղ գապաճա:

—Սէն եէթմիշ թութ. էօմրիւմիւն կէչմիշ էլլի սէնէլէրինի եիւզ կէօրիւմիւ վէրէճէյիմ քի օվագըթ հէմ եաչտաշ օլուրուզ հէմ պու նէվիճատ եիւզ կէօրիւմիւնիւ իտէր պրօշ տէյի կէօյիւնէ թագար, իտէր պիլէղիկ տէյի գօլունա թագար:

—Պանա գալսա դիւրէ տիյէ գուլաղընա թագսա տահա էյի օլուր:

ԵԱԼԱՆ ՍԷՌԵԼԻՄԷԿԷ

ՊԱՀԹ ԼԷՈԶԸՄ

Ինսան չօք տէֆայ զարուրի եալան սէօյլէմէկէ մէճպուր օլուր: Կոմիտաս աղա քեաղըտ օյունունա զիեատէ հաւէս վէրմիշ օլտուղունտան, էհլի վերոն տուտու աղասընը շու պէթ խուեունտան վաղ կէչիլթմէք իւզրէ, պիր աղ զիեատէ տիլինէ վէրտիկինտէն, մուհավէրէլէրի հէր տայիմ ֆամիլեա. ճա մուարաղալարա ինթաճ իտէր իտի:

Կոմիտաս աղա զէվճ ու զէվճէ մապէյնիտէ վուգու պուլան տաիմի մարաղալարտան վէլէհ կէթիլիպ, նիհայէթ վերոն տուտուեա եհմին իտէր քի պիր տահա քեաղըտ օեունու օյնամաեաճաք:

Ագսի օլաճաք էվլէի աղչամ իւսթիւ Թիւնէլտէն չըգըպ տօղրուճա էվլէ կիթտիղի սըրատա, եօլտա տօսթլարընտան պիրինէ բասթ կէլտի:

—Վայ Կոմիտաս աղայ, գարտաշ նէր՝ տէսին գաչ կիւնտիր կէօրիւնմէտին, պիղիմ Ստեփան աղա տէտիքի մութլաք հաստաթըր եօքսա Պաքարա մասսընը միւմքին տէյիլ քի պըրագսըն:

—Էֆէնտիմ դեաղըտ օյունունը թէօվպէ էթտիմ տէ աղչամլարը էվտէն չըգմաեօրում:

—Թէօվպէ՛ մի էթտին, չօճուք օլմա, շաքա՛ մը էտէեօրսուն:

—Էֆէնտիմ, ույգուսուզ գալընըեօր, եօքսա էյի պիլիւսին քի քեաղըտ օյունունու զիեատէ սէվէրիմ:

—Պէն իսէ տէեհէճէքտիմ քի տօղրու պիղէ կիտէլիմ, պու աղչամ միւսիւ Անթուան ըլա Մարտիկ էֆէնտի կէլէճէքլէր Պրիշ օյնաեաճաղըղ տէօրտիւնճու օլուրուտըն:

—Գաչըք՝ օյնաեօրսունըլ:

—Էսնաֆճա, փունթօսու օն բարա, պիր մէճիտիյէ բարի զիեատէ եօք:

—Պաք էօյլէ օլուրսա պէնտէ օյնարմ. ֆագաթ փունթօսու գուրուշ չօղա վարըեօր:

—Հայտէ կէլ եօք տէմէ Կոմիտաս աղա պիղէ կիտէլիմ, կիւզէլճէ էյլէնիլիզ, պու աղչամ ալէա պիր Լիւֆէր տէ ալմըլըմ քի շէօյլէ, գուֆանա: —Էյի ամա էվէ պիրինի կէօտէրմէլիեիմ քի պիղիմ մատամ եհմէյէ պէքլէմէսին:

—Ատամ սէնտէ պիր աղ պէքլէր՝ օնտան եհր եհմէյի վէսսէլամ:

Կոմիտաս աղա օ կէճէսի մատա մընտան իշիթէճէք աղար թագիլիլի կէօղէ ալարաք, տօսթունուն տալէթիլի գապուլ պիլլէ պարապէր էվլինէ կիթտի:

(Տէվաֆ)

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ԿՐԹԱԿԱՆ ԴԱՐԱՆԻ ԿԱՐԴԻՆԱԼ

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

Պատմության և հայագիտության թանգարանի հիմնադրամիջոցների մասին հարցազրույց

Հարգելի ընթերցողներ, ինչպես և ինչպե՞ս հարցազրույցի անցավ, ինչպե՞ս ընթերցողները հարցազրույցի անցումը հետևեցին, ինչպե՞ս հարցազրույցի անցումը հետևեցին, ինչպե՞ս հարցազրույցի անցումը հետևեցին...

ՎԱՅՐԿԵՆԱԿԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՅՑԵՏՈՄՍԻ

Լաւագոյն քառթօնի վրայ ա. մէն լեզու աւելը պատրաստուի իգին 100 հատը 10 դհեկն. պէտք ունեցողները պէտք է դիմեն Գ. Պաղտատլեան տը պարան Յակոբեան խան

Թիւ 13 Կ. Պոլիս :

ԲԷԹՐԻ ԳՕՃՈՊԱՇԵԱՆ

Բ. Գոճապաշեան, էօյլի իւղրէ վէ հազրը հէր նէվ կէօմլէքլէր զայէթ էհ. վէն ֆիլաթ իւղրէ ետքար վէ մէրա. մ.թ իտէր միւլթէրի թարաֆընտան սրարը օլան կէօմլէք վէ սալիքէ պէ. լէնիլմէտիկի թագ տիրաէ կէրույէ ա. լրնըր վէ էն իյի զօլա վէ լւթիւ եա. բրլըր մահալը իտարէսի Գալաթատա եիւքսէք գալաթըրմտա Ն. 52 մ.դա. զատա տըր :

VELOUTINE

Poudre de Riz spéciale

PARFUMÉRIE AU BISMUTH

PAR OIL FAY, Parfumeur

PARIS - 9, Rue de la Paix, 9 - PARIS

— 64 —

— Կըմբռնեմ ձեր կացութիւնը, ուստի աւելի չեմ ստիպեր զձեզ. միայն թէ Եւփիմէի բացակայութեան ժամանակ, այսպէս մինակ չեմ կրնար թողուլ զձեզ պէտք է որ սպասաւոր մը գտնուի գովդ. Բաղարատ անուն Հայ երիտասարդ սպասաւոր մը ունիմ որ խիստ վստահելի և ճարպիկ տղայ մնէ, վաղուէ պիտի ղրկեմ որ քեզ ծառայէ :

— Խիստ շնորհակալ եմ ձեր բարեսիրտութենէն, սակայն լաւ կը տեսնեք թէ նորա համար պառկելու տեղ չունինք :

— Հոգ չէ գիշերները թող դեսպանատուն դառնայ :

Մուրատնա այս կարգադրութեան դէմ ուրիշ առարկութիւն մը չը գտնալուն, ակամայ ընդունեց կոմսին առաջարկութիւնը :

— Աղէկ միտքս եկաւ յարեց կոմսը, Նիզամ ուստասիյի գործակատարին հետ կարծեմ տաք վիճաբանութեան մը մէջ էիք երբ ես եկայ :

— Անակնկալ այցելութիւն մը ունեցայ կոմս, ես այդ մարդը առաջին անգամն էր որ տեսայ, սիրահարեր է աղջկանս :

— Եւ եկաւ Եւփիմէի ձեռքը խնդրելու :

— Այո, և երբ ես մերժեցի, այն ատեն այնպիսի յայտնութիւններ ըրաւ որ վատ և ցածօգի մէկն ըլլալը հասկցայ, և կարծեմ թէ

— 61 —

նի և մենք այն ատեն առանձին կրնանք տեսակցիլ :

Նիկոլ խայթն ընդունեց խիստ անտարբերութեամբ և մինչև գետին խոնարհելով ըսաւ :

— Պարոն կոմսը արդեօք հրաման մը ունի ինձ տալու :

— Ձեր տիրոջ պարոն Յարութիւնին բարեկնեմ :

Նիկոլ դարձեալ խոնարհելով, գինովի մը պէս դուրս ելաւ խուցէն :

— Այս մարդուն հետ ինչ գործ ունիս հարցուց կոմսը :

— Ոչինչ կոմս, մեր խօսակցութեան անցնինք :

— Ահ իրաւ է, երեւակայէ որ դերկոմսը ձեր աղնուհի դստեր վերջին աստիճան սիրահարեր է :

— Գոթաղտաբար դիտեմ կոմս :

— Ինչպէս գոթաղտաբար ըսաւ կոմսը զարմանօք, Արդիւր երեկ գիշեր ինձ հետ երկարօրէն տեսակցեցաւ և աղաչեց որ այսօր գամ պաշտօնապէս ձեզնէ Եւփիմէին ձեռքը խնդրեմ :

— Կը յուսաք կոմս, որ Արդիւրին հայրը հաւանի այս ամուսնութեան :

— Շիտակն ըսելով, իրաւունք ունիք պիտի դիմադրէ, սակայն մեծ յոյս ունիմ որ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՁԸ ԱՆՈՆԻՍ ՄԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲ- ԱՆԷՔՍԱՆԻՐ ԳՈՒՐՄՈՒԶԻ LA ROUENNAISE

1837 ՏԷ ԹԷԷՍԻՍ ՕԼՈՒՄՈՒՇ
ՄԷՐՄՈՅԷ 4000,000 ՖՐԱՆԳ

ԻՏԹԻԱԹ ազգէսի տախիլի հիւսապ տէկիլ տիր

L'INDUSTRIELLE

ԵԱՆԿԸՆ ՇԻՒՊԵՍԻՆՏԷՆ 1,500,000 ՖՐԱՆԳ

ՍԱՐԼ ՄԷՐՄՈՅԷ 5,000,000

LA CAISSE D'ASSURANCES MUTUELLES

Եանդընտան մա'տա ազնամ' վէ հայվանաթ տախի սիկուրթա օլընուր:
Թաւսիլի մալիւմաթ ալմագ իսթէյէնլէր Գալաթատա Գարանթի-
նա սօգաղընտա Լէօն խանընտա 1, 2, 3, 4, նօմէրօլու իտարէխանէյէ
թէշրիֆ իթմէլէրի:

ԷՏԻՐՆԷ ՎԷ ՇԱՐԳԻ ԲՈՒՄԷԼԻ ԱՃԷՆԹԷ ՎԷ ՄԻԿՈՒՐԹԻ

Գ. ՏԵԼԻԳԱԹՕՍ

ՏԵՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՕԼՍՈՅ

ՅԱՏԱԿԱԳԻԾ ՊԱՏԿԵՐՈՎ ՎԱՍՓՈՐԻ

Փալադաշեան էֆէնտիի երկասի-
րած սոյն տետրակը կը բաղկանայ 64
երեսներէ և կը ծախուի ամեն հայ
գրավաճառաց քովի գին 100 փարայ:

Տ Օ Գ Թ Է Օ Ր

Օ. ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ

Տօգթէօր Օննիկ, Կ. Յ. Գարամաճեան
էֆ. որ ուսումնասիրած է մասնաւորապէս
ներքին. մօրգային և կանանց հիւանդու-
թիւններն պատիւ ունի ծանուցանել Ար-
գոյ հասարակութեան թէ՛ հիւանդ կ'ըն-
դունի ամէն օր Եէնի-Գարու Ալ-Պայաճը-
լար բողոց 40 թիւ իւր տան մէջ և կը
գտնուի ամէն հորեքշաբթի և չաբաթ օրէ-
րը ժամը 8. նէն վերջը Պահէճ-Գարու
Չարգեան Պօղոս էֆէնտիի գեղարանը:

Ձրի խորհրդակցութիւնը ժամը 8 էն
9. ամէն հինգշաբթի իւր բընակարանը և
երեքշաբթի օրերը Եսայեան ձիւանի է-
ֆէնտիի գեղարանը ի Սամաթեայ:

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ

ՈՆՏՕՆ. ՍԱՐԱԶՈՆ

ԽՍԱԿԻՐ Գ. Մ. ՀԱՃԵԱՆ

— 62 —

Արդիւրին սիրոյն պիտի զիջանի, քանզի վեր-
ջապէս կատարուած լմնցած գործի մը դէմ
կենանն անօգուտ ըլլալը պիտի խորհի:

— Սհաւասիկ ճիշդ այդ կէտին համար
չեմ կրնար հաւանիլ այս ամուսնութեան, վեր-
ջապէս չեմ կրնար դերկոմը հօրմէն գողնալ
կոմս:

— Եթէ չը գողնաք, հաւաստի եմ որ խեղճ
մարդուն զաւակը պիտի սպաննեք:

— Ինչ կըսեք, միթէ այդ աստիճան...:

— Եթէ բացատրեն կարելի ըլլար, պիտի
ըսէի թէ ասի սէր մը չէ, տարփանք մը չէ, այլ
մոլեռանդ պաշտում մը, Արդիւր, բառին բուն
նշանակութեամբը անհունապէս կը սիրէ. հայրը
որչափ ալ հաւանութիւն տալ մերժէ, Արդիւր
պիտի դիմադրէ, ուստի անօգուտ է որ և է
մերժում:

— Մուրատա կը խորհէր, ժամանակ մը
վարանման մէջ մնալէ յետոյ պատասխանեց:

— Կոմս, մինչ այժմ պատիւս անաղարտ
պահեցի, գերեզմանիս դրան առջին հասած
եմ, ասկէ վերջը չեմ կրնար աղարտել զայն.
աղջիկս և ես թէպէտ և աղքատ ենք, բայց
ինչ գնով ալ ըլլայ ծերունւոյ մը վիշտ պատ-
ճառելէ ետ պիտի կենանք և Արդիւրին հօրը
կամբը պիտի յարգենք. ասկէ զատ կոմս,
օրերս համրուած են, մեռնելէս ետքը բաղդը
ուզածը թող ընէ:

— 63 —

— Այո, բայց մինչև միանիլդ երկու դե-
ւատի հոգիներ պիտի թշուառացնես:

Կոմսին այս խօսքին վրայ Մուրատա
ցնցուեցաւ. Եւփիմէի դիւրաբորբք սիրտը լա-
կը ճանչնար, և արդէն Եւփիմէ իւր սէրը բա-
ցարձակապէս յայտարարած չէր:

— Իրաւունք ունիք կոմս ըսաւ Մուրատ-
ա, գրեցեք Արդիւրին հօրը, ո՞ գիտէ թերևս
հաւանի:

— Եւ յոյս մեծ ունիմ որ պիտի հաւանի.
բայց ըսաւ կոմսը չորս կողմը դիտելով. ձեզ
ծառայելու քովերնիդ մարդ չունիք:

— Ծառայութեան պէտք չունիմ կոմս, աղ-
ջիկս ուր որ է հիմայ կուգայ:

— Արդիւր կը խնդրէ որ՝ դեսպանատան
մօտ տուն մը վարձած է, հոն փոխադրեք ձեր
բնակութիւնը:

— Բայց կոմս մտածեցէք որ՝ այդ մօտա-
ւորութիւնը փաստաբեր է մեզ, զի վերջապէս
եթէ դերկոմսին հայրը չը հաւանի այս ամուս-
նութեան, անկարելի է որ նորա կամքին դէմ
աղջիկս հաւանի ամուսնանալ Արդիւր դերկոմ-
սին հետ:

— Անհոգ եղիւր ազնիւ բարեկամս, կը հա-
ւաստեմ զձեզ որ պիտի հաւանի հայրը:

— Ինչ որ ալ ըլլայ կոմս նախքան այդ հա-
ւանութեան, չեմ կրնար խանգարել արդի
կացութիւնս: